

Sindikata hrvatskih učitelja • Samostalni sindikat zdravstva i socijalne skrbi Hrvatske • Hrvatski liječnički sindikat • Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara – medicinskih tehničara
• Nezavisni sindikat zaposlenih u srednjim školama Hrvatske • Nezavisni sindikat znanosti i visokog obrazovanja • Sindikat zaposlenika u djelatnosti socijalne skrbi Hrvatske • Hrvatski sindikat djelatnika u kulturi

GLASNIK

SINDIKATA U ZDRAVSTVU, ŠKOLSTVU, ZNANOSTI, SOCIJALNOJ SKRBI I KULTURI

Otpor besmislu i otimanju

PROTIV NASILJA APSURDA I SAMOVOLJE

Vlada RH smanjila je osnovicu za naše plaće za 6% - na razinu iz prosinca prošle godine. Za razliku od sindikata državnih službi (uprava, policija i carina) sindikati u javnim službama na takvo smanjenje nisu pristali jer nisu dobili jamstva za odgovarajući rast plaća kada zemlja izađe iz krize. U takvoj odluci Vlade sve je apsurdno. Ona je samo nastavak dugogodišnjeg nasilja Države nad stručnim, specijalističkim, humanim, kreativnim, izuzetno odgovornim, ponekad veoma opasnim, a najčešće entuzijastičkim radom u zdravstvu, školstvu, socijalnoj skrbi, znanosti, umjetnosti i kulturi.

Politika i kapital rugaju nam se u lice: „Mi smo vas u sve ovo uvalili, ali samo vi ćete to platiti.“

OTPOR ŠIKANIRANJU. Plaće su smanjene jedino nama koji smo godinama potplaćeni zato što plaću za svoj rad primamo iz državnog proračuna. Plaće nisu smanjene onima koji su najbolje plaćeni, a kojima je Država vlasnik ili pak može utjecati na njihove plaće (lokalna uprava, državna poduzeća itd.). Očito kriza nije za sve u zemlji. U drugim sektorima plaće rastu čak i brže nego kada krize nije bilo. To se ne može drugačije protumačiti nego kao diskriminacija ili, još točnije, kao šikaniranje 250 tisuća zaposlenika i njihovih obitelji (oko 800 tisuća ljudi).

• Vrijeme je da donesemo odluku o trajnom otporu nasilju nad razumom i našim dostojanstvom.

OTPOR DALJNJEM SMANJIVANJU. Je li to kraj smanjivanju naših plaća? Ne znamo. Ovisi o gospodarskoj krizi, ali još i više o vama. Odbijanje naših sindikata da nam se plaće smanje nema nikakvog učinka ako iza njega ne slijede prosvjedne i štrajkaške aktivnosti. S vašim sudjelovanjem u prosvjedima puno će se teže ponovno odlučiti udariti na naše plaće. Na Zapadu milijuni ljudi izađu na ulice zbog 2% plaće znajući da ako jednom popuste pohlepa poslodavaca tu neće stati. Ne poduzmemo li ništa naše će plaće kad izađemo iz krize toliko zaostajati za drugima da će to izazvati daljnji odlazak svih kadrova koji mogu otići. Ili će nas s druge strane doista učiniti radnom snagom bez vrijednosti i dostojanstva po kojima će kapitalistički me-

diji i dalje pljuvati kao o korumpiranim neradnicima, a mi ćemo sjediti i kukati po uredima i kaficima.

• Vrijeme je da zajedno stanemo na kraj kažnjavanju ljudi koji čestito obavljaju svoj posao.

OTPOR NASILJU POLITIKE NAD NAŠIM RADOM. Politika nam poručuje: „Vrijednost vašeg rada ne ovisi o rezultatima vašeg napora već o našim odlukama“. Zar doista mis-

Odbijanje naših sindikata da nam se plaće smanje nema nikakvog učinka ako iza njega ne slijede prosvjedne i štrajkaške aktivnosti.

limo pustiti politici da odlučuje o našoj vrijednosti? Ako im to pustimo možda zaista nemamo pravo na status u društvu i cijenu rada u poslu.

• Vrijeme je da zajedno stanemo na kraj zloupotrebi našega rada od strane nesposobnih ministara ove Vlade.

OTPOR POHLEPI I GLUPOSTI. Poslodavci ovih dana putem svojih medija urliču: „U proizvodnji se stvara vrijednost dok glomazni javni sektor predstavlja potrošnju“. Zar, doista? Zar doista uzgajanje svinja stvara vrijednost društvu, a obrazovanje djece trošak? Zar doista gospodarstvo uopće može sebe zamisliti bez obrazovanih kadrova, bez sigurnosti ili bez zaštite zdravlja? Javni sektor je poslodavcima glomazan, jer bi oni rado plaćali manje poreze, ali nije glomazan običnom čovjeku, građaninu, radniku koji ga trebaju da bi se u njemu liječili, obrazovali...

• Vrijeme je da im pokažemo kako bi izgledala proizvodnja bez javnih službi.

OTPOR NEPRAVDI I NEMORALU. Kriza je u privredi, tamo ljudi gube posao, ali zanimljivo, plaće u privredi rastu. Trebaju li radnici u uspješnoj privredi biti solidarni s radnicima kojima prijetite otkazi? Trebaju li s njima biti solidarni bezobzirno plaćeni menadžeri? Za sada su s njima solidarni samo radnici na državnom proračunu.

• Vrijeme je da zagrmimo: to nije normalno, moralno, pravedno, a još manje primjereno civiliziranoj zajednici.

OTPOR KARDINALNIM PROPUSTIMA POLITIKE I KAPITALA. Za promašaje u društvu, gospodarstvu i politici (vanjski dug, izostanak reformi, financiranje grana koje godinama prazne umjesto da pune proračun), za propuste privilegiranih političara i „genijalnih“, mas-

Zar uzgajanje svinja stvara vrijednost, a odgoj djece stvara trošak društvu?

no plaćenih menadžera, kažnjavaju se smanjenjem skromnih plaća oni koji svoj rad obavljaju uredno i savjesno. Politika i kapital rugaju nam se u lice: „Mi smo vas u sve ovo uvalili, ali samo vi ćete to platiti.

• Vrijeme je da pozovemo sve građana na otpor nepravdi i samovolji.

O našim planovima, štrajku i aktivnostima pročitajte na sljedećoj stranici.

Idemo u prosvjede i štrajkove!

Unatoč svim apsurdima bili smo spremni na odricanje imajući na umu radnike bez posla u vremenu krize. Za uzvrat smo tražili samo to da nam odrede pravednu cijenu rada kada zemlja izađe iz recesije, kao što je to riješeno u svim normalnim europskim zemljama. Svaki građanin bi očekivao da je takav prijedlog i interes Vlade jer je interes njenih građana i birača pristupačno i kvalitetno liječenje i zaštita zdravlja, skrb za slabe i nemoćne, obrazovanje i kultura u javnim ustanovama. Doduše to nije interes svih građana, jer se moćni i imućni liječe izvan zemlje, a djecu školuju izvan hrvatskog sustava javnog školstva.

PROSVJEDI I ŠTRAJKOVI DO OSTVARENJA CILJA

Planiramo početak žestokih sindikalnih aktivnosti u tjednu od 11. do 17. svibnja ove godine. Sindikalne

aktivnosti uključivat će štrajk, prosvjede, skupove i druge oblike. Aktivnosti će imati dvojak karakter: pritisak na Vladu kao poslodavca radi potpisivanja novog ugovora i istovremeno demonstriranje nezadovoljstva zbog diskriminirajućeg odnosa vlasti.

Početak aktivnosti tempiran je u tjednu u kojem će se prvi puta isplatiti smanjena plaća.

POTPORA NAŠOJ DOSLJEDNOSTI. Mi vas nismo napustili tijekom pregovora. Na žalost, sindikati državnih službi, policije i carine to su napravili svome članstvu. Vjerujemo da niti vi nećete sada napustiti svoje sindikate i borbu za svoje interese. Sindikalni čelnici su došli do točke kada nam trebate vi da bismo postigli rezultat. Niti jednog trenutka, pa niti onda kada su nam drugi okrenuli leđa nismo osjećali usamljenost. Uvijek smo znali da je s nama

Akademik Ivo Šlaus i pokojni akademik Ivan Supek

180 tisuća ljudi u zdravstvu, obrazovanju, znanosti, socijalnoj skrbi i kulturi. To je ogromna snaga.

REFERENDUM PRIJE TOGA

Prije štrajka pitat ćemo vas na sindikalnom referendumu jeste li spremni slijediti nas u štrajkovima i prosvjedima od 11. svibnja, a najvjerojatnije i u budućem razdoblju sve do ostvarenja naših ciljeva. Trebamo znati jeste li spremni na razne oblike borbe za svoje interese, na sve oblike neposlušnosti i opstrukcije poslodavca.

Trebamo znati uživamo li vašu čvrstu i djelatnu potporu u akcijama koje sindikati osmišljavaju: štrajk, demonstracije, protestna okupljanja, bijeli štrajk, štrajk ključnih jedinica, cirkularni štrajk po regijama, neobavljanje administrativnih obaveza, rad striktno po propisu i slično.

Što su ciljevi? Čemu daljnja borba?

„Vlada je već smanjila plaće. Sada više ništa ne možemo”, kažu i pišu zluradi. Njihove izjave ne bi nas brinule kada ne bismo čak i iz redova naših članova, tu i tamo naišli na neshvatljiva razmišljanja, a na koja se u ovom dijelu osvrćemo. Ali prije toga raščistimo prvo s razlozima za daljnju borbu.

TRAŽIMO UVJERLJIVA JAMSTVA O CIJENI RADA. Iako je rebalans usvojen u Saboru, iako će naše plaće biti smanjene, priča za nas, za vas i vaše sindikate, tek počinje. Glavni cilj štrajka i prosvjeda nije ukidanje smanjenja plaća jer je to sada teško izmijeniti. Međutim, štrajkom možemo postići puno više nego što je ovaj gubitak od 6%. Možemo ostvariti ono što već dugo tražimo: pravednu cijenu rada kada izađemo iz krize, tj. cijenu rada u javnim službama koju ova zemlja nije nikada uspostavila. Tražimo od Vlade da pruži uvjerljiva jamstva da ćemo relativnu cijenu rada ostvariti u razdoblju kada izađemo iz recesije. To je veliki strateški cilj koji bi nam osigurao pristojnu plaću u deceniji koja dolazi i zaustavio odljev kadrova iz ovih vitalnih službi.

ŠTO TO ZNAČI RELATIVNA CIJENA RADA. Najbolje ćemo to razumjeti na primjeru. Ako je u travnju ove godine na primjer, vaša plaća ista kao i plaća vašeg susjeda koji radi u industriji, onda u svibnju vaša postaje 6% manja od njegove, a do izlaska iz krize njegova će vjerojatno porasti, pa će vaša u odnosu na njegovu biti još manja, što znači da će se vaša relativni položaj ili relativna cijena rada pogoršati i puno više od 6%. Mi tražimo da se današnji omjer uspostavi po izlasku iz krize, tj. da se vaša i susjedova plaća ponovno izjednače, a zatim da vaša plaća po-

stane nakon npr. tri godine i veća od susjedove, zato jer vi npr. imate višu kvalifikaciju od njega. Tek tada smo postigli cijenu rada koju nakon toga Vlada treba stalno održavati.

Naravno, mi sve to promatramo u statističkim vrijednostima prosječnih plaća. Uspoređujemo prosječnu plaću u privredi i naše karakteristično radno mjesto: VSS početnika u javnim službama s koeficijentom 1,25. Taj početnik danas ima cca 8% manju plaću od prosječne plaće u privredi. Nakon smanjenja u svibnju imat će 13% manju plaću, a ako plaće u privredi budu još rastle onda će imati će možda do 20% manju plaću. Mi držimo da u drugom kvartalu nakon izlaska iz krize tj. nakon što BDP bude pokazivao rast te plaće moraju ponovno doći na razinu od 8% manje, a zatim početi stizati ugovoreni i dogovoreni cilj: istu ili veću plaću od prosjeka privrede.

SADA JE TRENUTAK. Smatramo da je sada pravi trenutak pritisnuti da se to ostvari jer je Vlada plaće smanjila samo nama. Ako želi zadovoljne ljude i socijalni mir u vrlo osjetljivom vremenu mora im nešto pružiti zauzvrat. To je i pošteno. Ako je tražila naša odricanja, ako nam je žrtvu nametnula te ako drži do svih nas, onda je dužna pronaći rješenje kako kompenzirati nastali gubitak. Ako ona već ne drži do nas, nadamo se da mi držimo do sebe, pa ćemo je primorati da vodi računa ne samo o nama i našim službama već i o građanima koji naše službe trebaju. Bilo koja normalna Vlada trebala bi i sama imati zastupati naše ciljeve. Je li ovo normalna Vlada vidjet ćemo ovih dana i mjeseci? S odgovorom „zna se” ipak ćemo pričekati. Mi smo stalno otvoreni za pregovore ali ne na način s kojim javnost nasmijava a sebe ismijava gospođa Kosor. Poručuje nam da je i Vlada stalno otvorena za pregovore tako da dodemo potpisati smjernicu koju su potpisali sindikati državnih službi. Štrajk i prosvjed naše su sredstvo, a ne naš cilj. Radovalo bi nas da cilj postignemo bez štrajka.

PITAJU NAS: TKO NAM JAMČI DA NAS NEĆE IZIGRATI? To je pravo pitanje ako bi se postigao

dogovor o pravednoj i održivoj relativnoj cijeni rada. Potpisani kolektivni ugovor jamči nam da nas Vlada neće izigrati. Kolektivni ugovor je veoma snažan instrument koji je utuživ na sudu. Svi naši članovi koji su do sada tužili to veoma dobro znaju.

KAŽU: NISU LI SADA PONIŠTILI VAŽEĆI SPORAZUM? NEĆE LI TO NAPRAVITI I TADA? E neće! Točno je da su sada Zakonom poništili sadašnji Sporazum o plaćama (sklopljen nakon zajedničkih napora naših sindikata koji je kulminirao velikim štrajkom u prosvjeti u jesen 2006. godine). Time su si otvorili pravni temelj za smanjenje plaća od 6%. U normalnim okolnostima takav postupak bio bi čisto kršenje međunarodnih konvencija. Međutim, u izvanrednim okolnostima gospodarske krize suspenzija kolektivnog ugovora vladama se ipak dopušta, pri čemu Međunarodna organizacija rada postavlja precizna uputstva za takvu mjeru.

Međutim, naša Vlada niti to nije napravila kako treba. Nisu poštovali sve uvjete koje traži MOR, npr. nisu zaštitili plaće od rasta troškova života, a morali su, i stavili su predugački rok od dvije godine za suspenziju ugovora. Na tim propustima temeljit ćemo naše tužbe.

Dakle, Vlada ne može suspendirati kolektivne ugovore kada hoće i kako hoće. Može samo u specijalnim okolnostima. Kada izađemo iz krize tada to neće moći nikako i zato je potpisani kolektivni ugovor za razdoblje kada izađemo iz krize više nego dovoljno jamstvo.

KAŽU: U DRŽAVINEMA NOVACA, PA ČEMU ONDA ŠTRAJKATI? Kada bi bilo točno da u državi nema novaca naš bi odgovor glasilo: mi ne tražimo pravednu cijenu rada sada, već u vremenu kada izađemo iz krize, dakle, onda kada će biti novaca. Međutim, i sada ima novaca, i to jako puno, jer tih naših 6% koje nam sada uzimaju iznosi manje od stotog dijela Proračuna.

Kada su u prosincu tražili da se smanje naše plaće također su govorili da nema novaca, a u ožujku su u roku od samo dva tjedna uspjeli po ministarstvima naći sredstva u visini od 4 milijarde kuna. U vrijeme štrajka

prosvjete 2006. godine Šuker je također tvrdio da nema novaca, pa je na dan potpisivanja Sporazuma premijer rekao u čudu „Tko kaže da nema novaca”. Ima puno naivnih i dobronamjernih ljudi koji jednostavno ne znaju brojke i relacije. Oni ne znaju da imamo subvencije propalim proizvodnjama sedam puta veće nego prosječne zemlje EU-a, da imamo ogroman broj korisnika lažnih socijalnih prava, mnogo mladih ljudi koji ne rade a primaju mirovine, da gradimo mostove koji nikada neće biti isplativi, da smo ulupali sredstva u sportske rukometne dvorane, da smo izgubili sporove s Astaldiem i Hypobankom, da se novci nekontrolirano troše u javnim sustavima, da neke državne tvrtke ne plaćaju PDV, da je gubitak na korupciji u javnim nabavama procijenjen na 6 milijardi kuna, itd., itd. I još nešto, u proračunu se može pronaći još sredstava na isti način kao što su našli tih 4 milijarde, tj. tako da se odreknu nekih planova, kupovina i nabavki, da se zaustave neki projekti i tome slično.

KAŽU: SMANJILI SU NAM SAMO 6%, ALI SU NAM OSTAVILI KOLEKTIVNE UGOVORE.

Oni koji tako govore boje se i sebe i štrajka, traže alibi ufajući se da je ovo smanjenje zadnje i da će Vlada tu stati. Ovo možda nije zadnje smanjenje, ali s našim štrajkom vjerojatnost da će Vladi isto pasti na pamet je puno manja. Nadalje, borba za plaće i kolektivni ugovori ne smiju biti ni u kakvoj vezi jer u suprotnom sindikat gubi smisao. Pojedinci iz naših redova čak su nas i osuđivali što nismo popustili. Takvi su se bojali za kolektivni ugovor i prava koja iz njega proizlaze. To je pogrešno razmišljanje iz više razloga.

● Kolektivni ugovor je vrijedna stvar, ali od njega postoji nešto

još vrednije. Kolektivni ugovor sadrži jednokratne naknade i prava. Božićnicu potrošimo i više je nema. Ali smanjena plaća od 6% prati nas od sada pa u nedogled svaki mjesec; tako smanjena plaća predstavlja smanjenu osnovicu za svaki dodatak koji na plaću primamo; ulazi u mirovinsku evidenciju i smanjuje nam i ovako bijedne mirovine; degradira naš relativni položaj u društvu.

● Vlada je zaprijetila ukidanjem božićnice i regresa kako bi nas zaplašila. Kada bi smo svaki puta zadržali na svaku prijetnju o ukidanju prava iz kolektivnog ugovora onda nikada ne bismo mogli voditi nikakvu sindikalnu bitku. Onda bismo se dali ucijeniti i već na prvu prijetnju bismo odustali od borbe za ono što je doista bitno, a to je plaća. Očito pojedinci ne znaju što govore. Oni nam predlažu da se dopustimo ucijeniti i da prestanemo biti sindikat.

● Nadalje, ne treba biti jako pronicljiv te procijeniti da će Vlada jako teško nakon smanjenja plaće dirati ostala prava, naravno ne iz ljubavi prema nama, već zbog 250 tisuća glasača na izborima. Može se, doduše, i to dogoditi, ali takva odluka neće biti zbog toga što smo mi bili zločesti pa nismo pristali na smanjenje plaća, već zato što će nastupiti i teže okolnosti od postojećih. I tada će Vlada dobro promisliti.

● I na koncu, na temelju čega oni koji zagovaraju da se trebamo dati ucijeniti zaključuju da nas Vlada neće ponovno ucijeniti ukidanjem kolektivnog ugovora da bi ponovno mogla smanjiti plaće. I tako u nedogled.

Što je Vlada sve mogla, ali nije htjela

Rekli smo da je naših 6% manje od stotog dijela državnog proračuna (točno 0,7% državnog proračuna). Vlada je mogla napraviti mnogo drugih poteza kojima bi našla ta sredstva i smanjila deficit državnog proračuna ili barem žrtvu javnih službenika učinila smislenijom. Mogla je:

1. Linearno smanjiti svim korisnicima proračuna njihova prava za 0,7%. To nitko ne bi osjetio, pa ni mi, i bilo bi puno pravednije.
2. Ako je našla 4 milijarde, mogla je naći još tih 800 milijuna kuna za plaće na drugim stavkama.
3. Mogla je odustati od infrastrukturnih ambicija, poput Pelješkog mosta, makar u ovoj godini.
4. Mogla je oštro zarezati u subvencije i potpore neuspješnim proizvodnjama.
5. Mogla je najaviti uvođenje progresivnog poreza na imovinu imućnih građana.
6. Mogla je privremeno povećati PDV za pola posto pa bi to jedva bilo primjetno.
7. Mogla je uvesti trošarine na mobilnu telefoniju i sms poruke i tako namaknuti potreban novac.
8. Mogla je svima drugima zamrznuti plaće ili barem onima kojima je država vlasnik pa bi sve bilo opravdanije i ozbiljnije.

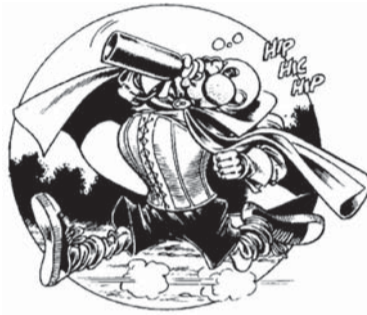
VLADA JE ODLUČILA ne dirati socijalna davanja onih koji po njim dolaze u Mercedesu, poljoprivrednike koji ne obrađuju zemlju za koju su dobili subvencije, privilegirane mirovine, lažne branitelje, interese regija u kojima očekuje izbornu pobjedu. Odlučila je ne dirati utjecajne firme mobilne telefonije, odlučila je ne opterećivati bogataše, odlučila je ne uvođiti nove poreze svima iako bi to bilo solidarno rasterećenje tereta krize.

Odlučila je po tko zna koji puta udariti po radnicima i radu. Odlučila je čuvati privilegije, svoje izborne oslonce, vladajuću koaliciju i sve svoje političke aspiracije i kupovine biračkog tijela, pa joj buduću troškovi rada u zdravstvu i školstvu, čak i nakon izlaska iz krize, smetaju u tom naumu. Time je izabrala štetiti Hrvatskoj i običnom čovjeku. Odlučila je kao Super Hik u Alan Fordu: otimati siromašnima i davati bogatima.

„MENADŽERSKA SOLIDARNOST.” Vlada naravno nema snage kontrolirati menadžerske plaće. Menadžeri se silno uzrujavaju na spomen smanjenja njihovih plaća, a istovremeno najžešće zagovaraju smanjenje naših plaća. Ti ljudi (?) koji primaju bezobzirno visoka primanja mimo ikakve veze s rezultatima njihova rada i njihove razine (ne)obrazova-

nosti, ljudi koji zapravo legalno otimaju novostvorenu vrijednost u društvu, ljudi čiji rizici i promašaji padaju na leđa svih nas, a čiji se džepovi pune na mucu svih nas, ljudi od kojih bi mnogi trebali završiti u zatvorima, ti menadžeri zato što su u poziciji da nekažnjeno otimaju radniku, proračunu i poreznom obvezniku sebi umišljaju da su pametniji od nas točno onoliko koliko su oteli od nas. Ti „geniji” uvjereni su da su vrijedniji od 3 do 20 puta više od vrhunskog znanstvenika, liječnika, profesora, socijalnog radnika, glumca, slikara...

NJIHOVI I NAŠI ŽIVOTNI MOTIVI. Njihov je životni motiv sadržan u bijedi materijalne pohlepe, naš je profesionalni motiv najčešće u humanosti i empatiji; ili znanju, istraživanju i kreaciji; ili u ljubavi prema djeci i

Vlada RH – uzima siromašnima daje bogatima

brizi za nemoćne; ili u želji za pravednošću i istinskoj ljubavi prema domovini. Po kriteriju ljudskih vrijednosti javno uvijek dominira privatnome. U svijetu se ovih mjeseci piše veoma mnogo o fatamorganama menadžerske profesije. Ozbiljni autori demistificiraju njihovu ulogu u

stvaranju uspjeha poduzeća i pokazuju da je korelacija između visine njihovih primanja i njihove uloge u uspjehu poduzeća često veoma mala. Na uspjeh poduzeća puno više utječu vanjski faktori, stanje na tržištu, monetarna i fiskalna politika, odluke države o intervencijama na tržištu...

VLADA JE OTETA SREDSTVA NAMJENILA ZA BESPOVRATNE POTPORE. Našu otetu povišicu Vlada namjerava plasirati u izvozne poticaje i pomoći poduzetnicima. Šokantno je da taj novac ide bespovratno. To znači da svi mi kao porezni obveznici pomažemo privatnim poduzetnicima da prežive krizu, a kada se iz nje izvuku i počnu ostvarivati profite onda taj novac neće vratiti učitelju već će kupovati jahte i majbahe. Sada poduzetnici urlaju da su u škripcu i traže pomoć svih nas, tj. države. Sada ne govore o tržištu, svojim sposobnostima snalaženja i rizicima poslovanja. O tome će govoriti kada izađemo iz krize i kada budu tražili da im što više dobiti ostane, a da plate što manje poreza. Sada traže regulaciju i intervenciju države, a onda će tražiti da se država ne petlja u tržište. Sada govore o objektivnim teškoćama, a onda će govoriti o svojim nadnaravnim menadžerskim sposobnostima. Sada traže socijalizaciju svojih rizika poslovanja, a onda će tražiti privatizaciju svojih dobiti. I sve se to događa preko naših leđa, preko plaće učitelja, zdravstvenih radnika...i to zahvaljujući lojtrama koje Vlada čvrsto drži kapitalu. To se zove legalno otimanje od vrijednosti našega rada. To narod zove pljačkom. Nismo protiv pomoći gospodarstvu u ovim okolnostima radi spašavanja radnih mjesta u industriji. Ali svaka kuna poreznog obveznika mora se po izlasku iz krize vratiti u Proračun. Mora se raditi o posudbi pod vrlo povoljnim uvjetima, ali ne i bespovratne pomoći. U suprotnom radi se o prelijevanju stvorene vrijednosti od rada ka kapitalu bez ikakva jamstva radu i bez odgovornosti kapitala i politike. Time Vlada stvara idealan teren za korupciju u svojim redovima.

Vjerujemo u sebe – ima razloga

Inakon svih argumenata postavljat će se pitanje: „Jesmo li dovoljno snažni? Vlada je puno jača. To je borba Davida i Golijata. Izgubit ćemo, a poslije nećemo ništa moći.” Naša su razmišljanja drugačija. U ovim stvarima, neke pobjede mogu ispasti pirove pobjede, a neki se porazi lako kasnije pokažu kao pobjede.

Prava je pobjeda samo onda ako uspijemo utjecati na raspoloženje građana i podići svijest javnosti o pravednosti naših zahtjeva, ako uspijemo pokrenuti drugačije gledanje na probleme koji nisu samo naši. Ta promjena svijesti može nastupiti odmah poslije štrajka, a zna se pojaviti mjesecima poslije štrajka kao njegova jeka.

BEZ AKTIVNOSTI NEĆEMO SIGURNO NIŠTA POSTIĆI. S aktivnošću postoji mogućnost da ćemo nešto postići. S aktivnošću 180 tisuća ljudi velika je vjerojatnost da to i hoćemo. Čudna je nevjerica dijela naših ljudi u moć kolektivne akcije. Građani na Zapadu demonstriraju masovno i često. Tamošnja su društva urednija i bolja upravo zato što obični ljudi preuzimaju stvar u svoje ruke.

Stotinu i više godina nastavlja se povijest ulica i štrajkova. Nisu tamošnji političari po svojoj naravi ništa bolji, ali su prisiljeni biti bolji. Ne usude se tamo raditi njima ono što naši rade ovdje nama. Ogroman je potencijal u nama; potencijal snage građana i radnih ljudi koji pruža demokracija. Tako na primjer, američko društvo radikalno se izmijenilo u zadnjih četrdeset godina. Za predsjednika izabran je crnac. To nije nastalo samo od sebe, već naporima mnogih ljudi (aktivista za ljudska prava, glumaca, pisaca, pravnika, afričkog porijekla). I mi možemo urediti svoju zemlju. Za početak, dok Hrvatska ulazi u Europu, mi možemo europske sindikalne standarde uvesti u Hrvatsku. Samo moramo vjerovati u sebe.

Plaćimetar

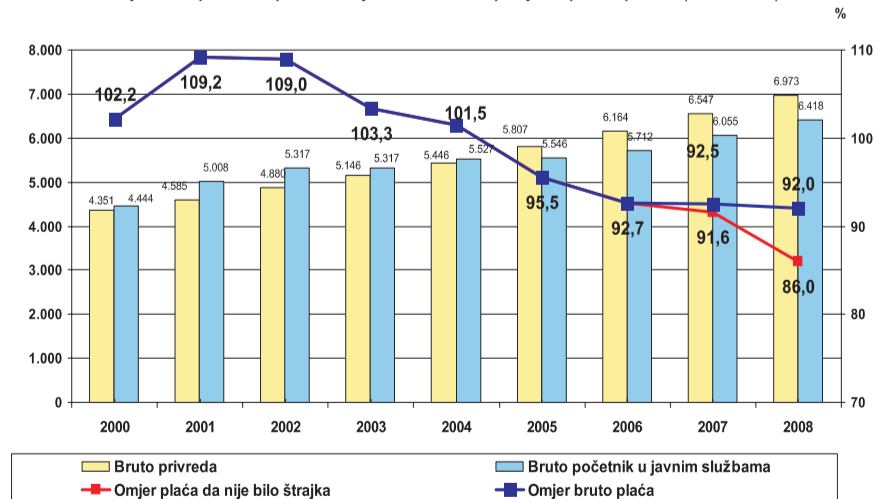
MALA STATISTIKA O NAŠIM PLAĆAMA

Tijekom pregovora predstavnici Vlade, poznati ekonomisti i neki novinari prognozirali su da će pored rasta nezaposlenosti, pada BDP-a te slabog punjenja Proračuna padati i plaće u cijeloj zemlji. To je bio ključni argument zašto se inzistiralo na smanjenju plaća ljudi na Proračunu. Najnoviji statistički podaci na šokantan način demantiraju najavu o padu plaća. Plaće u siječnju ove godine u odnosu na siječanj prošle godine rastle su prosječno u cijeloj zemlji za nevjerovatnih 8,4%. Isto toliko su rastle plaće u privredi. Međutim, u siječnju prošle godine taj je rast u odnosu na siječanj prethodne 2007. godine iznosio svega 5,4%. Dakle, rast plaća sada u krizi veći je na godišnjoj razini nego u

godini kada krize nije bilo. U isto je vrijeme plaća javnih i državnih zaposlenika porasla svega 6% (u prosvjeti 8,2%). Plaće u privatnom sektoru rastle su 7,4% dok su plaće u državnoj privredi rastle po stopi od 11,8%! Ovaj potonji podatak razotkriva zašto je Šuker nedavno ukinuo statističko praćenje plaća u državnoj privredi koje je radila FINA. U Hrvatskoj se ne smije znati koliko iznose plaće u firmama kojima netransparentno upravlja Država. Trenutno je indikator o cijeni rada u javnim službama u odnosu na privredu 92 (privreda je 100). Prije osam godina iznosio je 109, a u većini zapadnih zemalja iznosi od 110 do 120. Zbog smanjenja plaća u javnim službama u svibnju će iznositi nikada nižih 87,

a zbog rasta plaća u cijeloj zemlji (kao što je ovaj u siječnju) do kraja godine će iznositi katastrofalnih 80. U odnosu na prije osam godina to je pogoršanje relativnog položaja za 30%. Zaključujemo. Zbog krize plaće se smanjuju samo javnim i državnim službenicima, svima drugima rastu. Mi smo predviđeli nešto slično i zato smo tražili u vremenu kada izađemo iz krize vraćanje barem sadašnjih pariteta između javnih službi i privrede. Šuker na to nije pristajao s obrazloženjem da će plaće u privredi padati pa da onda i ovako nećemo imati što podešavati. Ako je tako, zašto na naš zahtjev nisu pristali jer

Omjeri bruto plaće VSS početnika u javnim službama i prosječne plaće u privredi (2000. - 2008.)

Izvor: FINA informacije o plaćama

ako druge plaće ne rastu ne bi imali trošak. Znao je da će biti obrnuto, kao što sada statistički podaci dokazuju. Zaključujemo da je svjesno obmanjivao.

Ovdje vam prikazujemo graf o kretanju plaća u javnim službama od 2000. godine, iz kojega možete vidjeti rezultate ove Vlade: kontinui-

rano i sustavno padanje indikatora cijene rada. Crvena linija upozorava gdje bi te plaće bile sada po Šukeru, tj. da nije bilo štrajka u prosvjeti 2006. godine. U prosvjeti je situacija neznatno bolja (zbog dva isplaćena dodatka od 2%). Detaljnije o kretanju plaća možete se informirati na našim web stranicama www.nsz.hr.

Kamo sve to vodi

PRIVATIZACIJA JAVNIH SLUŽBI

RAD NIJE NIŠTA, POLITIKA JE SVE. Vladina odluka o smanjenju naših plaća šalje sljedeće poruku: u zemlji rad nije vrijednost, pravednost ništa ne znači, a dominantna je politika. Vrijednost rada ne ovisi o njegovoj kvaliteti već o politici i njenim odlukama. S radom se može raditi što god se hoće, ali kapital se ne smije dirati. Promocija se ne ostvaruje u ovoj zemlji radom, učenjem i znanjem već bavljenjem politikom. To je smrtni grijeh ove vlasti.

PUT KA PRIVATIZACIJI JAVNIH USLUGA. Problemi javnih službi naši su profesionalni problemi, ali za građane to su problemi njihovih života, čija kvaliteta i perspektiva ponajviše ovise o dostupnosti liječenja, obrazovanja te skrbi za njihove slabe i nemoćne. Smanjivanjem plaća Vlada povređuje moralno i materi-

jalno zaposlenike u javnim službama koji svoj posao obavljaju odgovorno. Možda ovo smanjivanje u krizi i ne bi bio tako veliki problem da nije nastavak na dugogodišnje zapostavljanje javnih službi i da je postignut dogovor o cijeni rada nakon izlaska iz krize. Ovakvo, takva jednostrana odluka šalje signal da će se isto događati i ubuduće, što oduzima bilo kakvu perspektivu i vjeru zaposlenim ljudima u to da će jednom rad u javnim službama imati odgovarajući status. Najstručnijim ljudima šalje se poruka da planiraju svoje živote izvan javnih službi. Time se potkopava već kadrovski devastirane javne službe. Put je to ka privatizaciji.

NEDOSTATAK KADROVA. Zaoštavanje plaća u odnosu na druge sektore u zemlji dovelo je do nedostatka liječnika, medicinskih sestara,

socijalnih radnika i nastavnika u svatrima obrazovna sustava, dovelo je do trajnog nezadovoljstva zaposlenika

Problemi javnih službi za nas su profesionalne naravi, ali za građane to su problemi njihovih života.

čiji se kreativan i veoma odgovoran rad počesto zasniva na entuzijazmu i humanosti. Takvo stanje, opterećeno izostankom odgovarajućih reformi, ugrožava kvalitetu usluge koju bi naši građani trebali dobivati u javnim službama. Vrijednost našeg rada ne ovisi o njegovoj kvaliteti i našim naporima već o politici i njenim odlukama.

ŠTO ZNAČI PRIVATIZACIJA ZA OBIČNE LJUDE. Javne službe stalni su teret poslodavcima jer pred-

stavljaju trošak u Proračunu. Stoga nude ideje kako te troškove treba smanjiti i prebaciti na privatni trošak građana. Što znači privatizacija npr. zdravstvenog osiguranja pokazuje nobelovac Krugman na primjeru SAD. Troškovi za to osiguranje dvostruko su veći po glavi stanovnika nego u EU a zdravstvena usluga je dvostruko lošija nego u Kanadi i EU, pri čemu si oko 40 milijuna ljudi ne može priuštiti nikakvo osiguranje. Privatna zdravstvena osiguranja razvila su savršeni mehanizam da ustanove kome zdravstveno osiguranje istinski treba pa da mu onda to osiguranje uskrate ili veoma skupo naplate. Takvo zdravstveno osiguranje potpuno je disfunkcionalno. Javna usluga uvijek je pravednija i dostupnija svim građanima i što je puno važnije ona je bitno jeftinija.

Privatizacija službi putem kojih ljudi ostvaruju svoje ljudsko pravo na obrazovanje, zaštitu zdravlja i skrbi uvijek dovodi do povećane cijene i smanjene kvalitete usluge.

VLADA U KANDŽAMA POSLODAVACA. Nekoliko primjera svjedoči da na odluke Vlade bitno utječu interesi krupnog kapitala. Najavljuje se trošarine na mobilnu telefoniju, porez na isplatu bonusa menadžerima kroz dionice, ograničenje menadžerskih plaća itd. Od svega toga je odustala.

Zahtjeve sindikata o uvođenju poreza na imovinu imućnih nije niti razmatrala. Na smanjenju naših plaća ovih mjeseci inzistirali su najviše poslodavci. Vlada ih je poslušala. Poslodavci javno zagovaraju privatizaciju javnih službi. Hoće li ih Vlada i tu poslušati?

Od nepravde i manipulacije do klasne borbe

ZLOUPOTREBADIJELAMEDIJAJA. Vlada je poslušala poslodavce i smanjila nam plaće nakon višemjesečne histerične kampanje, dirigirane iz dijela medija u vlasništvu krupnog kapitala, protiv javnih službi, protiv „neradnika“ u javnom sektoru. Bila je to kampanja puna katastrofičnih laži o razmjerima krize, o broju nezaposlenih, o padu plaća, o prekobrojnosti javnih službi itd. Lansirane su izjave tipa: nije vrijeme za rast plaća već za očuvanje radnih mjesta – čitaj, nije vrijeme za rast samo naših plaća, ali jeste za rast svih drugih plaća u zemlji (vidi zadnje statističke podatke). Ili još veća besmislica: javni je sektor neučinkovit i zato mu treba smanjiti plaće - kao da će smanjenjem plaća postati više učinkovit. Možemo reći da Vlada nije bila u stanju tome se oduprijeti. Onog časa

kad su nam smanjene plaće hajka protiv javnih službi je utihnula da bi zatim kampanju protiv ljudi zamijenila kampanja potkopavanja sindi-

Nepravedno društvo je konfliktno društvo. Konfliktno društvo ne može biti razvijeno.

kata pred štrajk. Radi se to na već klasičan način: tako da se pokušava kompromitirati i odvojiti čelnike od članstva, da se širi nevjerica u sposobnosti sindikata, da se citiraju oni koji neće štrajkati itd. U sindikatima na prste jedne ruke možete izbrojati u zadnjih deset godina pronevjere i zloupotrebe položaja. Stoga, potrebno je puno lagati i dovijati se. Počeli su izmišljati nove probleme. Ono što je inače predmet pohvale postalo je

predmet napada. Štednju sindikata su prikazali kao rastrošnost, pametno ulaganje kao neosjetljivost. Sve se može u virtualnoj zbilji medijske kreacije, ali ne i u stvarnosti. Sve se može smjestiti u glave bedaka, ali ne i pametnih. Mediji precjenjuju svoje destruktivne moći.

KAPITALISTI I MARXOV KAPITAL. Poslodavci su se u ovim okolnostima pokazali neobično agresivni, egoistični i neobrazovani s puno plitke demagogije. U obrani svojih interesa zaboravili su nanapredak obrazovanja o kojemu inače prigodničarski pričaju u raznim prilikama. U slijepoj volji da novce otmu učitelju svoje stavove brane podjelom korisnog rada na bazu i nadgradnju što je zapravo marksistička teorija vrijednosti po kojoj samo proizvodnja stvara vrijednost. Na Zapadu je

uvijek bilo drugačije, tamo i učitelj koji piše po ploči stvara nacionalni dohodak. Iz Marxovog Kapitala znaju za bazu i nadgradnju, ali ne znaju za temeljno proturječje kapitalizma o kojem danas bruji cijela Amerika: da je proizvodnja društvena, a prisvajanje privatno.

KLASNA BORBA. Sve ovo što se događa, nastojanje poslodavaca da otmu od vrijednosti našega rada, da socijaliziraju svoje rizike, naša borba protiv toga, medijsko potkopavanje ljudi u javnim službama i njihovih sindikata, nije ništa drugo nego čisti oblik klasne borbe rada i kapitala. Ta se borba može uvijek iznova pomirivati kroz socijalni dijalog i partnerstvo, i niz kompromisa, ali se može i zaoštravati. Svaka nepravda koju proizvode zaoštrava latentne konflikte u društvu. Nepravedno

društvo je konfliktno društvo, a konfliktno društvo ne može biti razvijeno. Papa Pio XI u čuvenoj enciklici Quadragesimo Anno govori o „klasi bogataša i klasi radnika“ te kaže da „klasna borba, samo ako se čuva nasilja i mržnje prelazi u jednu čestitu borbu osnovanu na težnji za pravednošću“.

Čim su nam smanjene plaće medijska hajka protiv javnih službi je utihnula da bi zatim nastupila kampanja protiv sindikata (pred štrajk).

Papa Ivan Pavao II u enciklici Laborem Exercens tvrdi da su sindikati odraz klasne strukture društva i „ekspONENTI borbe za društvenu pravdu i za opravdane zahtjeve radnika“.

Kako vlada Vlada

Postoji emisija na radiju pod naslovom „Kako vlada Vlada“. Mi bismo tamo imali što reći. Već je uobičajeno da sindikati na sastancima otvore neki problem koji se tiče ljudi, djelatnosti pa i cijele zemlje, upoznaju s njim predstavnik Vlade, a da nakon toga nitko taj problem ne obradi, ne registrira, i ne ponudi rješenje. Za vrijeme Račanove i Matešine Vlade dva sjajna operativca kao što su Borislav Škegro i Goran Granić pokazali su veliku sposobnost rješavanja problema. S njima smo uspijevali postizati dogovo-

re i potpisivati sporazume, što znači da prepreke očito nisu u sindikalnim čelnicima. Problem je u pregovaračima ove Vlade, koje obilježava autističnost ministra financija koji nije u stanju sabrano saslušati drugu stranu i apsorbirati problem sa svih strana. Pasivnost Jadranke Kosor otežava takvu situaciju. Stoga se njihovo pregovaranje sastoji u nagovaranju, a ne na pronalaženju rješenja koje može zadovoljiti obje strane u pregovorima. Stalni konflikti i osjećaj da se srimisao izgovorenog ne dodiruje prate svaki pregovarački sastanak.

Stalna neiskrenost, manipuliranje podacima i njihova namjerna netransparentnost, od državnog proračuna, broja zaposlenih do plaća, trajno je obilježje ministra financija, tako da ne postoji niti elementarno povjerenje među partnerima.

MAJSTORI SPINA. Međutim, ako pregovaračima Vlade baš ne ide rješavanje problema, sjajno im idu spin efekti. Majstori su u tome da pronađu krivca za svoje propuste. Tako na primjer, ministar je optužio za visoki rast plaća u lokalnoj upravi ni manje ni više nego sindikate koji su to pot-

pisivali. Šukeru nije jasno da su to potpisivali drugi sindikati i da nije zadatak sindikata da zagovara sma-

njenje plaća, već obrnuto, da vrši pritisak na povećanje plaća.

BISER DESETLJEĆA. Često smo svjedoci besmislica s kojima na pregovorima nije moguće niti polemizirati. Ministar financija izgovorio je jednu antologijsku besmislicu na zadnjim pregovorima. Rekao je doslovno: „Državni proračun nikada neće moći pratiti rast plaća u privredi.“ To znači sljedeće: plaće u javnim službama moraju sve više zaostajati za privredom; danas zaostaju 8%, pa će nakon nekog vremena zaostajati možda čak i 80%, a možda bi po Šukeru bilo najbolje da se i ukinu. Takva logika dovodi do apsurdna. Stoga, državni proračun mora kad tad početi pratiti rast plaća u privredi, samo je pitanje, na kojoj će to biti razini. To ministar financija nije osvijestio u dosadašnjem radu. To govori koliko se bavio ovom problematikom. Šuker kao satrap javnih službi, odgovoran je i za prošli štrajk 2006. godine, a još više za ove koji slijede.